

Asia: VN/12383/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arkkitehtitoimistojen liitto kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi ja toivoo lainsäätäjää kiinnittämään huomiota seuraaviin kysymyksiin:

117 l§. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian vähimmäisosuus

Laaja joukko arkkitehtitoimistoja toimii korjausrakentamisen saralla. Onko uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian vähimmäisosuuden määrittelemisen huolehtimisvelvollisuudesta korjausrakentamisessa tehty vaikutustenarviointia? Laajamittaisessa korjaamisessa rakennuksen vaippaan tai rakennuksen teknisiin järjestelmiin liittyvien korjausten jälleenrakentamiskustannuksiin perustuvat kokonaiskustannukset ovat yli 25 prosenttia rakennuksen arvosta, rakennusmaan arvo pois lukien. Tämä asettaa laajamittaisen korjauksen rajan todella alas. Tällöin lähes jokaisen korjaamisen yhteydessä joudutaan teettämään laskelmat.

Onko arvioitu millaisia vaikutuksia velvollisuudesta esittää laskelmat sekä korjaamisen laajuudesta, että energian vähimmäisosuudesta on korjausrakentamisen edistämiseksi? Edistävätkö vai estävätkö laskelmavaatimukset korjaamista?

Onko laskelmavaatimuksen taloudellisia seurauksia eri toimijoille arvioitu korjausrakentamisen osalta?

Onko mahdollista, että vältetään/pitkitetään korjaamista niissä tapauksissa, jossa esimerkiksi uusiutuvan energian paikallinen hinta on huono?

Onko uusiutuvan osuuden laskemisessa mahdollisuus ottaa huomioon paikallisia energiaratkaisuja, kuten lähikiinteistöjen lämmöntalteenotto?

Uudisrakentaminen on sekä maankäytön, että hiilipäästöjen osalta pääosin korjaamista epäedullisempaa ympäristövaikutuksiltaan, joten lisävelvoitteiden vaikutuksia korjausrakentamiselle tulee arvioida huolellisesti.

181§. Markkinavalvonta

Laajalla joukolla arkkitehtitoimistoja on valmiuksia ja tahtotila käyttää suunnittelussa mahdollisimman laajasti rakentamisen kiertotaloustuotteita. Onko arvioitu, mikä vaikutus muutoksilla markkinavalvontalain kohdassa 181§ on rakentamisen kiertotalouteen?

Onko nyt CE-merkitty tuote mahdollista uudelleenkäyttää vai pitääkö se tarkastuttaa uudelleen?

Kuka vastaa CE-merkittyjen kierrätystuotteiden laadusta kun tuotetta uudelleenkäytetään samaan tai uuteen tarkoitukseen? Mitä vastuita tähän liittyy ja onko asiaa riittävästi tutkittu? Mahdollistuuko uudelleenkäyttö todellisesti?

Onko olemassa vaaraa, että CE-merkintä tai sen puuttuminen estää rakennustuotteiden uudelleenkäytön suuressa mittakaavassa, niin korjaus- kuin uudisrakentamisessakin?

Osa rakennustuotteista on CE-merkittävä rakennustuoteasetuksen mukaisesti. Virasto toimii markkinavalvontaviranomaisena tilanteissa, joissa rakennustuote aiheuttaa vakavan vaaran ihmisen terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle tai omaisuudelle. Onko arvio Tukesin tarvitsemasta pysyvästä resurssitarpeesta arviolta enintään 20 000€/vuosi realistinen, jos virasto toimii näissä asioissa rakennustuotteiden markkinavalvontaviranomaisena?

Miten suoritusasoilmoitusten ja sertifikaatissa ilmoitettujen ominaisuuksien valvontaa hallitaan ja kuka laadunhallinnasta vastaa? Valvontaa ja laadunhallintaa tulee harjoittaa läpinäkyvästi, dynaamisesti ja uudet tuoteinnovaatiot ja tulokkaat mahdollistaen, tinkimätön kestävyyskriteerien toteutuminen ja laatu varmistaen. Rakennustuotteiden kehittymistä ja uudistumista kestävä kehityksen mukaisiksi tulee tukea, ei estää.

181 a §. Rakennustuoteyhteyspiste

Rakennustuoteasetuksen 10 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että rakennustuoteyhteyspisteet voivat hoitaa tehtävänsä tavalla, jolla vältetään eturistiriitoja, erityisesti niitä, jotka koskevat CE-merkinnän saantimenettelyjä. Onko arvio Tukesin tarvitsemasta pysyvästä resurssitarpeesta arviolta enintään 20 000€/vuosi realistinen, varsinkaan kun vertailua muihin maihin ei ole tehty? Miten arvioon on päädytty?

Rakentamisen kestävässä tulevaisuudessa rakennusmateriaaleilla ja rakennustuotevalinnoilla on ratkaisevan suuri merkitys. Kiertotalouden juurruttaminen alalle ja sen laajin mahdollinen käyttöönotto, uusien tuoteinnovaatioiden mahdollistaminen ja ensiluokkaisen asiantunteva rakennustuotteiden laadunvalvontaprosessi ovat tärkeä perusta kestäväälle tulevaisuudelle. Arkkitehtitoimistojen liitto uskoo avoimen yhteistyön olevan ratkaisu kestävään ja laadukkaaseen rakentamiseen.

Yhteistyöterveisin,

Arkkitehtitoimistojen liitto ATL

Mahringer Satu
Arkkitehtitoimistojen liitto ATL